

Richtlijn: onderwijs tijdens corona

Belangrijke informatie voor scholen met ingang van 25 september 2021

(versie per 19/11/2021 en aanvulling per 22/11/2021)

Aanpassingen per 19/11/2021:

- De quarantaine maatregel:
Vanaf 12 november 2021 geldt de door het kabinet aangekondigde algemene maatregel dat alle huisgenoten bij een besmetting in quarantaine moeten, ongeacht of ze gevaccineerd zijn of niet. Het RIVM had meer tijd nodig om deze nieuwe maatregel uit te werken. Dat betekent dat pas vanaf 12 november bij een coronabesmetting alle huisgenoten in quarantaine moeten, ook als deze gevaccineerd zijn. Een test op de vijfde dag kan de quarantaineperiode verkorten.
- Nog steeds is 1,5 meter afstand houden tussen leraren en leerlingen en het dragen van mondkapjes niet verplicht. Voor extern bezoek (bijv. ouders) van de school is de 1,5 meter afstandsmaatregel wel van toepassing.
De kleurenblokje over de 1,5 meter maatregel en mondkapjes zijn echter wel uit dit document verwijderd. Het is aan de school om, in overleg met de medezeggenschap, al of niet eigen afspraken te maken over de 1,5 meter afstandsmaatregel en/of het dragen van mondkapjes.
- Aanvullende oproep vanuit de OV vervoerders om te benadrukken dat mondkapjes in het OV nog steeds verplicht zijn.

Nadere uitwerking per 22/11/2021:

- Het kabinet heeft 22 november 2021 in een beleidsreactie op basis van het nieuwste advies van het OMT benadrukt dat een goede naleving van de (basis-)maatregelen cruciaal is om het aantal besmettingen omlaag te brengen en strengere maatregelen tijdens de winterperiode te voorkomen. Uit navraag van de VO-raad is gebleken dat het hierbij niet om verplichte uitwerkingen gaat. Het kabinet roept scholen echter met klem op deze - per direct - te hanteren.

Inleiding

Tot en met einde schooljaar 2020-2021 hebben de sociale partners (VO-raad en bonden) de sector voorzien van een protocol voor het voortgezet onderwijs tijdens corona. Gedurende het jaar is het protocol, afhankelijk van de maatregelen die door het kabinet werden afgekondigd, steeds aangepast.

Omdat er vanaf 25 september 2021 – met uitzondering van het preventief zelftesten – geen specifieke maatregelen voor het voortgezet onderwijs meer gelden is, in overleg met de bonden, gekozen om niet

meer een protocol te publiceren maar een beknopte richtlijn voor scholen die hen in deze fase behulpzaam kan zijn. Deze richtlijn is opgesteld door de VO-raad en afgestemd met de bonden.

Mocht de situatie daar aanleiding toe geven en er nieuwe maatregelen specifiek voor het onderwijs gaan gelden, dan stelt de VO-raad opnieuw een protocol op samen met de sociale partners.

Belangrijke websites en documenten

In deze richtlijn verwijzen we zoveel mogelijk naar de informatie die al beschikbaar is. Belangrijke informatiebronnen zijn:

- RIVM voor de [kaders coronamaatregelen](#)
- Rijksoverheid voor [onderwijs in coronatijd](#)
- Ministerie van OCW voor het [servicedocument](#)
- Les op afstand voor informatie over onder andere [hybrideonderwijs en verzamelplek](#) van informatie rondom corona
- VO-raad voor [informatie rondom corona op de scholen](#)
- [Coronanorm Arbocatalogus](#)

Daar waar de Arbowetgeving (verankerd in de Coronanorm van de Arbocatalogus VO) de richtlijnen van het RIVM dan wel dit document overstijgt, geldt de [Coronanorm Arbocatalogus VO](#).

Heeft u toch nog een specifieke vraag? Stel die dan aan onze helpdesk: juridischehelpdesk@vo-raad.nl

Inhoud

- ✓ Basismaatregelen
- ✓ Ventilatie
- ✓ Immuun / niet-immuun
- ✓ Quarantaine
- ✓ Privacy
- ✓ Zelftesten
- ✓ Kwetsbare gezondheid
- ✓ Reizen met school
- ✓ Openbaar vervoer

[Basismaatregelen](#)

De basismaatregelen, die voor de gehele samenleving gelden, blijven uiteraard ook voor de scholen, medewerkers en leerlingen van kracht:

- **Was je handen** regelmatig, schud geen handen
- **Blijf thuis bij klachten** en laat je testen (bij de GGD)
- Zorg voor **goede en regelmatige ventilatie**

Nadere uitwerking per 22 november 2021

- *Onderwijspersoneel werkt thuis, tenzij zij onderwijs moeten geven of anderszins in het belang van leerlingen op school moeten zijn. Teamvergaderingen en studiedagen vinden dus online plaats;*
- *Ouders/verzorgers komen niet in de school, tenzij dit echt niet anders kan;*
- *Alle volwassenen houden 1,5 meter afstand van elkaar;*
- *Vieringen vinden plaats zonder externe aanwezigen;*
- *Daarnaast blijft iedereen met klachten thuis, totdat een negatieve testuitslag is ontvangen. Iedereen gaat in quarantaine als een huisgenoot positief is getest.*

Mondneuskapjes (mondkapjes) dragen is niet verplicht. Het is aan de school om, in overleg met de medezeggenschap, al of niet eigen afspraken te maken over het dragen van mondkapjes.

Ventilatie

Ventilatie is voor veel scholen nog een belangrijk aandachtspunt. Zie voor alle relevante informatie de [website van de VO-raad](#).

Voor een volledig overzicht van de normen rondom ventilatie, is de Coronanorm Arbocatalogus VO van belang. Daarnaast wordt verwezen naar de [handreiking](#) die door de VO-raad samen met PO-Raad en Ruimte-OK is opgesteld, de website [lesopafstand.nl](#) en naar de [algemene richtlijnen](#) rondom ventilatie van het RIVM.

Immuun / niet-immuun

Het RIVM gebruikt de termen immuun en niet-immuun. De term immuun vinden we minder goed gekozen omdat er in de huidige situatie geen sprake is van een 100% bescherming. Om onduidelijkheid te voorkomen hanteren we in deze leidraad echter de door het RIVM gebruikte terminologie.

Bij het [bron- en contactonderzoek \(BCO\)](#) op de website van het RIVM wordt een persoon als **immuun** voor SARS-CoV-2 beschouwd als deze:

- a. 14 dagen of langer geleden een vaccinatieserie heeft afgerond van Comirnaty (Pfizer), Spikevax (Moderna) of Vaxzevria (AstraZeneca); OF

- b. 14 dagen of langer geleden 1 dosis van een van deze vaccins heeft gekregen na een doorgemaakte SARS-CoV-2-infectie; OF
- c. 28 dagen of langer geleden het Janssen-vaccin heeft gekregen; OF
- d. COVID-19 heeft doorgemaakt minder dan 6 maanden geleden.

Dit geldt in het kader van BCO voorlopig ook voor zgn. immuun-gecompromitteerde personen (met verminderde weerstand) totdat er specifiekere adviezen geformuleerd kunnen worden voor patiëntencategorieën waarbij vaccinatie onvoldoende beschermend effect blijkt te hebben.

Iedereen die niet voldoet aan de criteria van immuun, wordt als **niet-immuun** beschouwd.

Quarantaine

De regels voor het in quarantaine gaan, kunnen verschillen. Het is afhankelijk van welk contact u bent ten opzichte van een eventueel besmet persoon en wie er wel of niet immuun is.

In de volgende situaties blijft iemand thuis:

- Bij klachten die passen bij corona.¹
- Als je positief getest bent op corona bij de GGD;
- Als je een positieve uitslag had van een zelftest en wacht op de uitslag van de confirmatietest bij de GGD
- Als iemand in je huishouden positief is getest op corona;
- Als je nauw contact hebt gehad met een besmette persoon (minimaal 15 minuten binnen 1,5 meter) en je bent nog niet immuun;
- Als je terugkomt uit een zeer hoog risicogebied; zie <https://reizentijdenscorona.rijksoverheid.nl/>
- Als je een melding hebt gekregen via de app CoronaMelder en je bent nog niet immuun.

Medeleerlingen in de klas worden niet meer automatisch beschouwd als nauw contact. Bij besmetting van een leerling dient de school contact op te nemen met de GGD als de GGD nog geen contact met de school heeft opgenomen. Zij kunnen op basis van maatwerk adviseren hoe te handelen.

---

¹ Verkoudheidsklachten (neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn), hoesten, plotseling verlies van reuk en/of smaak (zonder neusverstopping), benauwdheidsklachten, verhoging of koorts.

Scholen zijn niet verplicht om afstandsonderwijs te bieden aan een individuele leerling die kortdurend ziek thuis is, dus ook niet aan de leerling die door een aan COVID-19 gerelateerde ziekte of door quarantaine kortdurend thuis zit en geen fysiek onderwijs kan volgen.

Wel vindt de VO-raad het belangrijk dat de school een leerling in quarantaine waar mogelijk in staat stelt om de lessen te volgen, bijvoorbeeld door streaming of door mee te kijken of luisteren via de laptop van een medeleerling.

Door de aanpassing per 19 november 2021 dat huisgenoten van een op corona positief getest persoon, ook in quarantaine moeten, kan de druk, door ruimer verzuim van leraren en leerlingen, op hybride onderwijs of volledig online onderwijs toenemen. De VO-raad heeft dit gevolg onder de aandacht van het ministerie gebracht.

Nadere uitwerking per 22 november 2021

Het kan voorkomen dat een school toch moet besluiten om tijdelijk één of meerdere klassen naar huis te sturen of zelfs tijdelijk de hele school te sluiten. Het kabinet benadrukt in de brief dat een school een dergelijk besluit kan nemen in twee situaties;

- *op advies van de GGD om verdere verspreiding van het virus te voorkomen; of*
- *omdat de school het organisatorisch niet meer rond krijgt, bijvoorbeeld omdat leraren ziek zijn of in quarantaine zitten en er geen vervangers kunnen worden gevonden.*

Klassen en leerlingen die thuis zitten, krijgen in dat geval het onderwijs op alternatieve wijze aangeboden.

Privacy

De school dient zich bij vastlegging van en communicatie over besmettingen op school en in contact met de GGD, te houden aan de wet- en regelgeving op het gebied van [bescherming van persoonsgegevens/privacy](#).

Een besmetting is een 'bijzonder persoonsgegeven' in de zin van de AVG en daar zijn strenge privacyregels aan verbonden. Bovendien is het bijhouden van besmettingen op persoonsniveau een taak van de GGD. We raden aan om goed contact te onderhouden met de GGD.

In de [Q&A van de Autoriteit Persoonsgegevens](#) leest u hoe het zit met privacy omtrent het registreren van corona-besmettingen op school.

Zelftesten

Preventief testen (bij geen klachten) kan met een zelftest. Heb je klachten? Dan testen bij de GGD.

Voor niet-immune leerlingen en medewerkers geldt nog steeds het advies om 2x per week een preventieve zelftest te doen. Er is geen verplichting om de uitslag van de zelftest te delen.

Het testen is altijd vrijwillig. Het zelftesten helpt bij het vroegtijdig opsporen en bestrijden van besmettingen.

Alle scholen ontvangen gratis zelftesten. Het aantal zelftesten die de school ontvangt, kan de school via de aanvraagmodule aanpassen of stopzetten indien de voorraad dit toelaat. Zie voor [meer informatie over de preventieve inzet van zelftesten](#) de website van Lesopafstand.nl.

Kwetsbare gezondheid

Werknemers

Werknemers die zelf tot een [risicogroep](#) behoren, of werknemers met gezinsleden/huisgenoten uit een risicogroep komen in principe werken, eventueel met aanvullende maatregelen. Dat kan betekenen dat voor deze werknemers, in overleg met de werkgever, aanvullende afspraken gelden zoals het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen of aanpassing van de werkzaamheden.

Werknemers die zich zorgen maken over hun gezondheid gaan in gesprek met de werkgever om een passende oplossing te vinden ten aanzien van hun werkzaamheden (al dan niet met betrokkenheid van de bedrijfs-/arbo-arts).

In beide voorgaande gevallen gaan we er daarbij vanuit dat de werkgever en de werknemer in goed overleg die passende oplossing vinden. Dat kan op school, maar ook elders. Het past niet dat de werkgever de werknemer dwingt tot het verrichten van werkzaamheden op school als de werknemer aangeeft grote zorgen te hebben over zijn of haar veiligheid.

Voorbeeld

Als een leraar graag het spatscherm handhaaft in de klas, of hij/ zij wil graag dat er 1,5 meter afstand blijft tussen leraar en leerling dan mag dat. Respecteer elkaars keuze.

Voor zwangere werknemers geldt dat zij zich ook hebben kunnen laten vaccineren. Zij lopen echter ook dan een verhoogd risico als zij besmet worden met COVID-19. Zwangere werknemers worden vanaf het derde trimester van de zwangerschap vrijgesteld van hun (reguliere) werk als het niet lukt om een veilige werkomgeving te creëren. Zij kunnen in overleg met de werkgever aanvullende afspraken maken over bijvoorbeeld het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen of aanpassing van de werkzaamheden. ([Zwangerschap, \(werk\) en COVID-19 | LCI richtlijnen \(rivm.nl\)](#)).

Diverse zaken, bijvoorbeeld als een medewerker niet naar school wil komen uit angst voor een besmetting door COVID-19, zijn niet altijd zwart/wit. Het is van groot belang met elkaar het goede gesprek te voeren en de vrees van de werknemer serieus te nemen. In onderling overleg zul je dan tot een voor beide partijen (werknemer en werkgever) acceptabele afspraak moeten komen. Mocht dit niet goed lukken kan ook de bedrijfsarts nog worden ingeschakeld. Als dit vervolgens niet tot een bevredigende oplossing leidt, heeft de werknemer de (wettelijke) mogelijkheid om (op kosten van de werkgever) nog een second opinion te vragen. Deze second opinion vindt plaats met een bedrijfsarts die niet verbonden is aan (de organisatie van) de reguliere bedrijfsarts.

Leerlingen

Leerlingen komen naar school.

Er zijn leerlingen die zelf meer risico lopen op ernstige gevolgen van een coronabesmetting of een huisgenoot hebben met een kwetsbare gezondheid waarbij de vraag kan ontstaan of het voor hen verstandig is om naar school te gaan.

In de [servicedocumenten voor funderend onderwijs](#) wordt beschreven hoe een school met een dergelijke situatie kan omgaan. Extra tips, vragen en antwoorden en handreikingen staan in een [handelingskader](#) voor wanneer leerlingen (willen) thuisblijven omwille van corona; dit is ontwikkeld door de raden, OCW en andere partners.

Nadere uitwerking per 22 november 2021

Besturen en/ of scholen hebben daarnaast – in overleg met de medezeggenschap – ook de mogelijkheid om aanvullende maatregelen te treffen, zoals bijvoorbeeld het inrichten van looproutes in de school of het hanteren van gespreide pauzes.

[Reizen met school](#)

Voor het op reis gaan is het van belang dat u weet welk regime geldt voor de landen die u gaat bezoeken of tijdens de reis passeert. Op www.nederlandwereldwijd.nl en [reizen-tijdens-corona](#) vindt u alle benodigde informatie.

Voor het reisadvies wordt gebruik gemaakt van een landkaart met een kleurcode. [De code is groen, geel, oranje of rood.](#) De kleurcode geeft een beeld van de veiligheidsrisico's, de gezondheidsrisico's en de coronamaatregelen in een land of gebied.

Reis alleen naar landen met een groen of geel reisadvies. Naar welk land u ook gaat, u kunt er te maken krijgen met coronamaatregelen zoals een quarantaine- of testplicht. Ook kan de situatie in een land snel veranderen. Houd daarom altijd het reisadvies in de gaten.

Voor buitenlandse schoolreizen die tot het onderwijsprogramma behoren geldt dat leerlingen niet uitgesloten mogen worden op grond van het wel of niet immuun zijn. Wel moet de leerling zich conformeren aan de regels van het reisverkeer en aan de regels in het betreffende land. De school blijft gedurende de schoolreis volledig verantwoordelijk voor de leerling, ook als deze onverhoopt besmet raakt en in quarantaine moet; dat geldt evenzeer voor de eventuele kosten die hieruit voortvloeien, of voortkomen uit het periodiek testen van leerlingen. Scholen mogen hiervoor alleen een vrijwillige bijdrage vragen aan de betreffende leerling/ouders

OCW heeft een [uitgebreide Q&A opgesteld](#) die meer duidelijkheid geeft over de verantwoordelijkheid die de school heeft bij een (buitenlandse) schoolreis of excursie.

[Openbaar vervoer](#)

Voor onder andere het voortgezet onderwijs geldt het [afsprakenkader](#) dat met de vervoerders is afgesproken. Dit kader heeft als doel om de reisbewegingen zo goed mogelijk te kunnen spreiden.

Met de versoepelingen van 25 september is nog niet direct de capaciteit van het OV op orde. Iedereen op hetzelfde moment naar school kan op diverse plekken dan nog te grote drukte opleveren. Op verzoek van stad-, streekvervoerders en NS worden scholen opgeroepen om in ieder geval met de vervoerders, waar zij eerder afspraken mee hebben gemaakt, contact op te nemen en te bekijken welke afspraken er voor de eerstkomende periode te maken zijn. Daarnaast wordt scholen gevraagd er rekening mee te houden dat vervoerders contact kunnen opnemen als zij met structurele problemen te maken krijgen.

Update: Vanuit de OV vervoerders bereikt ons het bericht dat het verplicht dragen van mondkapjes in het OV steeds vaker niet (voldoende) wordt nageleefd. Dit is voor de bestuurders van betreffende

bus/tram/metro/trein steeds moeilijker te handhaven. Bij deze een oproep aan de schoolleiding om aan de scholieren te benadrukken dat het dragen van een mondkapje in het OV nog steeds verplicht is.